

ANALIZĂ

Chișinău
2024

PERSOANELE RESPONSABILE DE VIOLAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Retrospectiva anilor 2022 și 2023

Documentul a fost elaborat de Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar oferit de National Endowment for Democracy. Opiniile exprimate în acest document aparțin exclusiv Asociației Promo-LEX. Acestea nu pot fi interpretate sub nici o formă ca reflectând opinia și poziția National Endowment for Democracy.

Cuprins

Acronime și abrevieri	4
1. Introducere	5
1.1 Abordarea metodologică	5
1.2 Limitele demersului metodologic	6
1.3 Notă privind terminologia	6
2. Lista persoanelor responsabile de violări ale drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova	7
Bibliografie	23

Acronime și abrevieri

- CtEDO** Curtea Europeană a Drepturilor Omului
- Mun.** Municipiu
- Nr.** Număr
- rmn** „republica moldovenească nistreană” (se referă la structurile constituite în regiunea transnistreană a Republicii Moldova în afara câmpului constituțional al țării)

1. Introducere

Documentul de față include lista persoanelor responsabile de încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, în anii 2022 și 2023. Documentul conține informațiile necesare pentru identificarea persoanelor vizate, categoriile de drepturi încălcate și motivele includerii pe lista persoanelor responsabile de violări ale drepturilor omului. Informațiile cu privire la numele și prenumele persoanelor, precum și funcțiile ocupate în cadrul structurilor transnistrene, au fost preluate din surse accesibile online. Acest document a fost elaborat în contextul climatului vicios de impunitate care persistă în localitățile din stânga Nistrului și în municipiul Bender. Identificarea acestor persoane reprezintă unul dintre eforturile sistematice întreprinse de Asociația Promo-LEX în vederea dezvoltării unui cadru de răspundere la nivel național și internațional.

Acest demers pornește de la convingerea că încălcările drepturilor omului nu sunt săvârșite de entități abstracte. Acestea sunt gândite, orchestrate și implementate de persoane concrete din cadrul structurilor transnistrene. Prin urmare, tragerea la răspundere a persoanelor vinovate este esențială pentru aplicarea pleneră și autentică a normelor cu privire la protecția și apărarea drepturilor omului.

1.1 Abordarea metodologică

Asociația Promo-LEX publică listele persoanelor responsabile de violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova începând cu anul 2018. Documentele precedente au fost concepute în baza hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), pronunțate în perioada 2004–2021. În 2022 și 2023, CtEDO nu a pronunțat hotărâri în cauzele în care figurează reclamanți din stânga Nistrului și din mun. Bender. Din acest considerent, lista de față a fost întocmită în baza (i) informațiilor public accesibile pe paginile web ale structurilor transnistrene, (ii) publicațiilor jurnalistice și (iii) datelor din dosarele gestionate de avocații Asociației Promo-LEX. Paginile web de pe care au fost preluate informațiile se regăsesc în secțiunea „Bibliografie”, în ultima parte a documentului.

Lista de față cuprinde două categorii: (i) liderii structurilor transnistrene și (ii) reprezentanții structurilor transnistrene angajați în alte funcții decât cele de „conducere”. Aceste persoane sunt responsabile de promovarea, adoptarea și implementarea politicilor și mecanismelor represive, care contravin fundamental cetățeniei democratice și standardelor privind drepturile omului.

1.2 Limitele demersului metodologic

Documentul nu constituie o versiune completă din cauza mai multor limite constrângătoare, cum ar fi (i) tendința de clasificare a datelor de către structurile transnistrene, (ii) accesul limitat la întregul material al dosarelor și (iii) lipsa informațiilor cu privire la toate abuzurile și cazurile de violare a drepturilor omului. Primele două limite menționate se răsfrâng, în special, asupra capacității de a identifica făptașii care ocupă alte funcții decât cele de „conducere”. Din aceste considerente, accentuăm că atât numărul violărilor drepturilor omului, cât și numărul reprezentanților structurilor transnistrene responsabili de abuzuri este mult mai mare.

1.3 Notă privind terminologia

Utilizarea în acest document a unor termeni precum „minister”, „judecător/judecătoare”, „procuror”, „ministru/ministră”, „deputat/deputată”, „lege” nu presupune legitimarea sau recunoașterea de jure a structurilor transnistrene, a funcțiilor în cadrul acestora și a deciziilor pe care le emit. Am admis folosirea denumirilor exacte ale structurilor transnistrene și ale funcțiilor în cadrul acestora cu titlu de excepție, doar pentru a oferi o identificare cât mai exactă a persoanelor care sunt responsabile de încălcarea drepturilor omului. Termenii care fac referire la denumirile specifice ale structurilor transnistrene și la funcțiile instituite în cadrul acestora sunt scriși între ghilimele („...”), fără inițială majusculă. În contextele în care nu era necesar și relevant să specificăm denumiri exacte, am folosit termenii „structuri transnistrene” și „reprezentanții structurilor transnistrene”. Totodată, am utilizat termenii „regiunea transnistreană a Republicii Moldova” și „localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender” cu referire la teritoriul necontrolat de autoritățile constituționale. Se va avea în vedere că structurile transnistrene sunt constituite pe teritoriul Republicii Moldova în afara câmpului constituțional al țării, iar ceea ce au emis persoanele menționate în prezentul document nu reprezintă acte normative.

Nota bene!

- *Prezenta listă nu include numele tuturor reprezentanților structurilor transnistrene care au votat pentru adoptarea unor mecanisme ostile și represive, ci enumeră mai degrabă persoanele care au avut un rol primordial în procesele decizionale. Totodată, evidențiem că persoanele aflate în „funcții de execuție” în cadrul structurilor transnistrene care au comis abuzuri și violări conform instrucțiunilor unui superior ierarhic nu sunt exonerate de răspundere.*
- *Documentul de față a fost elaborat în scop informativ. Prin urmare, accentuăm că este responsabilitatea organelor de drept constituționale să investigheze și să se pronunțe cu privire la încălcările enunțate în prezenta listă.*

2. Lista persoanelor responsabile de violări ale drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

Liderii structurilor transnistrene				
Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
1	Krasnoselski Vadim Красносельский Вадим	<p>„președinte”</p> <p>Din 1993, V. Krasnoselski a deținut mai multe funcții în cadrul structurilor transnistrene: „șef de departament în cadrul miliției” din orașul Bender, „ministrul afacerilor interne”, „deputat în consiliul suprem” și „președinte al consiliului suprem”.</p> <p>Afiliat holdingului „Sheriff”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dreptul la libertate și la siguranță Libertatea de exprimare Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil Libera circulație a mărfurilor Dreptul de acces la informații de interes public 	<p>Pe 10 iunie 2022, V. Krasnoselski a semnat modificările la „codul penal”, care criminalizează depunerea unor plângeri în fața instanțelor constituționale sau internaționale. Persoanele din regiunea transnistreană a Republicii Moldova care se adresează acestor instanțe pot fi pedepsite penal, cu închisoare de la 5 la 8 ani („președintele rmn”, 2022).</p> <p>Pe 17 martie 2023, V. Krasnoselski a promulgat „legea” care reglementează secretizarea numelor funcționarilor din „sistemul public și cel judecătoresc”. Această decizie are scopul de a îngreuna apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, accesul la informații de interes public, precum și dreptul la un remediu efectiv („președintele rmn”, 2023a).</p> <p>Pe 26 iunie 2023, V. Krasnoselski, la propunerea lui Anatoli Gurețki și a „consiliului suprem”, a semnat „decretul referitor la modificarea și completarea legii cu privire la combaterea activităților extremiste” („președintele rmn”, 2023b).</p> <p>Aceste modificări au scopul de a consolida climatul ostil și represiv din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Reamintim că „prevederile din această lege” au fost folosite</p>

pentru a declara opt publicații ale Martorilor lui Iehova drept „extremiste” în noiembrie 2022 (Dermejni, 2023b). Totodată, în baza acestei legi, Victor Pleșcanov a fost condamnat la 3 ani și 2 luni de închisoare pentru criticarea structurilor transnistrene, condamnarea invaziei Rusiei în Ucraina și arborarea drapelului ucrainean (Promo-LEX, 2022b).

V. Krasnoselski, prin promulgarea acestor „legi”, a încălcat principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, deoarece, în baza acestora, au fost condamnate persoane pentru acțiuni care nu constituie infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.

Menționăm că, la începutul anului 2024, V. Krasnoselski, în mesajul adresat „ministerului securității”, a cerut intensificarea „acțiunilor de combatere a extremismului” („președintele rmn”, 2024). Interpretarea termenului „extremism” de către structurile transnistrene înglobează activități considerate legitime și legale într-un mediu democratic și liberal.

Pe 27 septembrie 2023, V. Krasnoselski a promulgat „legea de modificare și completare a legii cu privire la fondul rutier”. Acest document prevede colectarea unor plăți ilicite de la conducătorii de autovehicule cu înmatriculare în Republica Moldova ce traversează localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender („președintele rmn”, 2023c)

La 1 decembrie 2023, V. Krasnoselski a refuzat grațierea și eliberarea lui Victor Pleșcanov din detenția ilegală („președintele rmn”, 2023d). Astfel, prin această decizie, V. Krasnoselski l-a privat pe V. Pleșcanov de dreptul la libertate și la siguranță și dreptul de a se bucura de cel mai înalt nivel posibil de sănătate fizică și mintală.

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
2	<p>Rosenberg Aleksandr</p> <p>Розенберг Александр</p>	<p>„șeful guvernului”</p> <p>Din anul 2000, a deținut mai multe „funcții de conducere” în cadrul structurilor transnistrene. De asemenea, înainte de a fi numit „prim-ministru”, acesta a lucrat la Fabrica de Panificație din Tiraspol, deținută de holdingul „Sheriff”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Libera circulație a mărfurilor • Dreptul la proprietate 	<p>În 2023, Aleksandr Rosenberg a sprijinit, prin discursul său public și deciziile adoptate, propunerea privind introducerea unor taxe pentru mijloacele de transport care depășesc masa totală de 18 tone și care nu sunt înregistrate în regiunea transnistreană a Republicii Moldova („guvernul rmn”, 2023a; 2023b; „comitetul vamal de stat”, 2024).</p> <p>Totodată, A. Rosenberg este unul dintre susținătorii măsurilor abuzive aplicate fermierilor din raionul Dubăsari care au terenuri agricole amplasate după traseul Tiraspol – Camenca. Printre aceste măsuri se enumeră barierele artificiale în libera circulație a mărfurilor, impuneri la plăți neautorizate, permiterea prelucrării terenurilor doar pe o perioadă scurtă de timp și limitarea perioadei de păstrare a producției agricole în depozitele aflate în regiunea transnistreană a Republicii Moldova (Biroul Politici de Reintegrare, 2023). La începutul anului 2024, A. Rosenberg a continuat să pledeze pentru instituirea „plăților vamale” pentru fermierii moldoveni și limitarea perioadei în care materialul semincer poate fi transportat („guvernul rmn”, 2024).</p>
3	<p>Korșunov Aleksandr</p> <p>Коршунов Александр</p>	<p>„președintele consiliului suprem”</p> <p>Membru al partidului „Obnovlenie” („Reînnoire” în română), afiliat holdingului „Sheriff”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Libertatea de exprimare • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil • Libera circulație a mărfurilor • Dreptul de acces la informații de interes public 	<p>În calitate de „președinte al consiliului suprem (organ legislativ)”, A. Korșunov a promovat și a sprijinit votarea „amendamentelor legislative” ostile propuse de Anatoli Gurețki. Pe 25 mai 2022, „deputații din consiliul suprem” și A. Korșunov au votat „legea” ce prevede sancționarea penală a persoanelor care sesizează organele de drept constituționale sau internaționale cu privire la abuzurile și violările comise de liderii sau reprezentanții structurilor transnistrene („președintele rmn”, 2022).</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
				<p>În 2023, A. Korșunov a promovat, în cadrul „consiliului suprem”, modificarea „legii cu privire la combaterea activităților extremiste”, pentru a stipula dreptul „procurorului general”, al „adjunctului” acestuia și al „ministerului securității” de a se adresa „instanțelor de judecată” pentru recunoașterea unor organizații sau a departamentelor acestora drept „extremiste”. Aceste „amendamente” au fost votate de A. Korșunov și „deputații din consiliul suprem” pe 7 iunie 2023 („consiliul suprem”, 2023c).</p> <p>De asemenea, A. Korșunov a votat pentru „modificările legislative” în baza cărora numele „judecătorilor”, ale „vicepreședinților de instanță” și ale „funcționarilor publici” vor fi secretizate și nu vor mai fi publicate pe internet. Aceste modificări au fost adoptate de „consiliul suprem” pe 1 martie 2023 („președintele rmn”, 2023a).</p> <p>A sprijinit includerea pe agenda „consiliului suprem” a modificărilor propuse de Aleksandr Rosenberg și Serghei Obolonic, ce vizează impunerea unor taxe mijloacelor de transport ce depășesc 18 tone și nu sunt înregistrate în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Modificările și completările aduse „legii cu privire la fondul rutier” au fost votate de A. Korșunov și „deputații din consiliul suprem” pe 20 septembrie 2023 („președintele rmn”, 2023c). Această inițiativă încalcă dreptul la libera circulație a mărfurilor și obstrucționează activitatea tuturor agenților economici de pe teritoriul Republicii Moldova, recunoscut pe plan internațional.</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
4	<p>Antiufeeva Galina</p> <p>Антиуфеева Галина</p>	<p>vicepreședintă a consiliului suprem</p> <p>-----</p> <p>membră în „comisia pentru legislație, protecția drepturilor și libertăților cetățenilor”</p> <p>„președinta partidului „Obnovlenie” („Reînnoire” în română), afiliat holdingului „Sheriff”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Libertatea de exprimare • Dreptul de acces la informații de interes public 	<p>Pe 10 iulie 2023, Galina Antiufeeva a propus un „proiect de lege” care prevede completarea „codului penal” pentru combaterea „limbajului extremist”. Prin intermediul acestui „proiect de lege”, Antiufeeva își propune armonizarea „legislației transnistrene” cu legislația penală rusă („consiliul suprem”, 2023b). Termenul „limbaj extremist” în modul interpretat de reprezentanții structurilor transnistrene include o serie de activități legitime, precum exprimarea liberă a opiniilor critice.</p> <p>De asemenea, Galina Antiufeeva a votat pentru adoptarea „modificărilor legislative” în temeiul cărora numele „judecătorilor”, ale „vicepreședinților de instanță” și ale „funcționarilor publici” vor fi secretizate și nu vor mai fi publicate pe internet.</p>
5	<p>Obolonic Serghei</p> <p>Оболоник Сергей</p>	<p>„prim-viceprim-ministru”</p> <p>-----</p> <p>„ministrul dezvoltării economice”</p> <p>-----</p> <p>În perioada 2011-2013, a ocupat mai multe funcții în cadrul Combinatului de Textile „Tirotext”, aflat în componența holdingului „Sheriff”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Libera circulație a mărfurilor • Dreptul la proprietate 	<p>În 2023, Serghei Obolonic a pledat, prin discursul public și „propuneri legislative”, pentru introducerea unor taxe aplicate mijloacelor de transport care depășesc masa totală de 18 tone și care nu sunt luate în evidență în regiunea transnistreană („guvernul rmn”, 2023a; „guvernul rmn”, 2023b).</p> <p>Totodată, în 2022 și 2023, S. Obolonic a sprijinit aplicarea mai multor măsuri abuzive, care creează dificultăți pentru fermierii din raionul Dubăsari, invocând drept pretext (i) necesitatea de a crea un „mediu concurențial echitabil” și (ii) „pagubele” aduse bugetului de „regimul preferențial” de care beneficiază fermierii moldoveni. Această retorică a continuat să fie promovată la începutul anului 2024, cu un accent mai puternic pe introducerea „taxelor vamale” („consiliul suprem”, 2024). Aceste inițiative încalcă dreptul la libera circulație a mărfurilor și obstrucționează activitatea tuturor agenților economici de pe teritoriul Republicii Moldova, recunoscut pe plan internațional.</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
6	<p>Ghebos Valeri</p> <p>Гѡбос Валерий</p>	<p>„ministrul securității”</p> <p>A activat în structurile Serviciului Federal de Securitate din Federația Rusă timp de 20 de ani.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Libera circulație a persoanelor • Dreptul la activitate profesională 	<p>În 2022, jurnaliștii Digi24, Alexandru Rotaru și Cristian Petrescu, au fost reținuți ilegal timp de 6 ore de reprezentanții „ministerului” condus de Valeri Ghebos (Digi24, 2022). Scopul deplasării lor în regiunea transnistreană era documentarea istoriei unicului liceu cu predare în limba română din Tiraspol. Este important de evidențiat că acest caz nu reprezintă o excepție. Reprezentanții acestei structuri au încălcat sistematic drepturile și libertățile jurnaliștilor prin intimidare, confiscarea echipamentelor și a documentelor de identitate, interogări abuzive și privare ilegală de libertate.</p> <p>La 1 august 2023, Valeri Ghebos a semnat decizia în baza căreia fotojurnalista Elena Covalenco a fost declarată „indezirabilă” pe teritoriul regiunii transnistrene a Republicii Moldova, pe o perioadă de 3 ani. Decizia a fost motivată în baza articolului 14, alineatul 1 din „legea cu privire la regimul de intrare și ieșire” din regiunea transnistreană, care face referire la „schimbarea prin violență a fundamentelor orânduirii constituționale și crearea unei amenințări la adresa securității și a cetățenilor” (Tabaranu, 2023a).</p> <p>Reamintim că interdicții similare, aprobate de V. Ghebos în 2020, au fost impuse pentru Valeriu Mițul (fost primar al comunei Corjova și veteran al războiului de pe Nistru din 1992) și Iurie Coțofan (activist civic și veteran al războiului de pe Nistru din 1992).</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
7	<p>Tumba Alexandra</p> <p>Тумба Александра</p>	<p>„ministra justiției”</p> <p>Din 2002, a ocupat mai multe funcții în cadrul următoarelor structuri transnistrene: „ministerul justiției”, „procuratură”, „guvern” și „aparatul președintelui”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Libertatea de exprimare • Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante 	<p>Alexandra Tumba gestionează „lista unică de stat a materialelor cu caracter extremist” – un mecanism utilizat de structurile transnistrene pentru suprimarea libertății de exprimare și ostracizarea vocilor critice. În decembrie 2022, o serie de publicații ale cultului religios Martorii lui Iehova din regiunea transnistreană a Republicii Moldova au fost declarate „extremiste”, după modelul autocratic rusesc (Dermejni, 2023b). În martie și iunie 2023, lista a fost completată cu (i) grupul „Transnistria este casa noastră”, creat pe Facebook și (ii) grupul „Transnistria”, creat pe Viber („ministerul justiției” (fără dată)). Centrul de Informare Legală „Apriori” din Tiraspol a menționat că motivele care au stat la baza acestei decizii nu sunt cunoscute. Primul grup este administrat de Ghenadie Ciorba, iar cel din urmă de Boris Babaian. Ambii au fost condamnați ilegal pentru „fapte de extremism” (Centrul de Informare Legală „Apriori”, 2021; 2023). Precizăm că persoanele care distribuie „materiale cu caracter extremist” pot fi urmărite penal de către structurile transnistrene și pot fi private de libertate pe un termen de la 3 la 5 ani.</p> <p>În subordinea „ministerului” condus de Alexandra Tumba se află „serviciul penitenciar de stat”, folosit pentru privarea ilegală de libertate a persoanelor care își expun opiniile critice la adresa structurilor transnistrene. Printre persoanele care au fost private ilegal de libertate pentru opinii critice sunt Victor Pleșcanov, Mihail Ermurachi, Oleg Horjan și Vadim Pogorlețchi. De asemenea, în 2022 și 2023, nu a fost implementată nicio politică care să asigure protecția persoanelor împotriva torturii, condițiilor inumane și relelor tratamente în „închisorile și izolatoarele de detenție provizorie” din regiunea transnistreană a Republicii Moldova.</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
				<p>Mai mult decât atât, Tumba nu a promovat nicio măsură care să înceteze aplicarea discreționară a arestului. Acest fenomen se oglindește în rata mare de încarcerare în regiunea transnistreană a Republicii Moldova (451.5 deținuți la 100.000 de locuitori), care depășește de peste patru ori media europeană de încarcerare și aproape de două ori pe cea a Republicii Moldova, fără localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender (Promo-LEX, 2023b).</p>
8	<p>Neagu Vitali Нягу Виталий</p>	<p>„ministrul afacerilor interne” Din 1997, a deținut mai multe funcții în cadrul următoarelor structuri transnistrene: „procuratură”, „judecătorie”, „curtea supremă”, „comisia electorală centrală” și „comitetul vamal de stat”. În perioada 2008-2012, a lucrat în cadrul holdingului „Sheriff”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante 	<p>În subordinea ministerului condus de V. Neagu se află două structuri care, în anul 2023, au violat drepturile a doi minori. Pe 20 ianuarie, un minor de 15 ani din satul Hagimus a fost sechestrat și maltratată de către reprezentanții „miliției transnistrene” (Zona de Securitate, 2023c). Cel de-al doilea caz vizează o minoră de 14 ani, plasată în instituția specializată de tip închis „A. S. Makarenko”, fără a fi determinat statutul de copil aflat în conflict cu legea (Zona de Securitate, 2023a). Este important de evidențiat că „ministerul afacerilor interne” este responsabil de supravegherea activității acestor două instituții</p> <p>Actele de tortură, de privare ilegală de libertate și de răpire a persoanelor de către „miliția transnistreană” nu constituie o excepție. Reprezentanții acestei structuri au fost implicați în răpirea lui Adrian Glijin, maltratarea lui Nicolae Garmaș, reținerea nefondată a jurnaliștilor moldoveni și străini, intimidarea și persecutarea administrațiilor școlilor cu predare în limba română. Caracterul sistematic și recurent al acestor violări scoate la iveală că „miliția transnistreană” este folosită drept instrument pentru consolidarea climatului ostil și represiv în regiunea transnistreană a Republicii Moldova.</p>

Liderii structurilor transnistrene				
Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
				<p>Acceptând și contribuind la această stare de fapt, V. Neagu se face responsabil de încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.</p> <p>De asemenea, V. Neagu și structurile aflate în subordinea sa restricționează accesul autorităților constituționale la toate documentele și informațiile necesare cu privire la investigațiile efectuate în dosarul asasinării activistului politic Oleg Horjan (Dermenji, 2023a). Garantarea dreptului de a lua cunoștință de toate actele și materialele dosarului este imperativă pentru apărarea drepturilor omului.</p>
9	<p>Gurețki Anatoli</p> <p>Гурецкий Анатолий</p>	<p>„procuror general”</p> <p>Din 1992, a deținut mai multe funcții în cadrul structurilor transnistrene: „procuror militar”, „consilier de stat pentru justiție”, „ministrul justiției”, „adjunct al procurorului general” și „procuror general”.</p> <p>Inițiatorul mai multor „legi” conturate după modelul autocratic rusesc, care sunt utilizate de structurile transnistrene pentru reprimarea activiștilor civici, ONG-urilor, apărătorilor drepturilor omului, jurnaliștilor și activiștilor pentru minoritățile religioase. Inițiativele sale vizează, cu precădere, combaterea activităților „extremiste” în numele unor pretinse preocupări de securitate.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Libertatea de exprimare • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil • Dreptul de acces la informații de interes public 	<p>În 2022, A. Gurețki, în calitate de pretins procuror general, a depus un „proiect de lege” ce prevede sancționarea penală a persoanelor care sesizează organele de drept constituționale și străine cu privire la violările drepturilor omului comise de liderii sau reprezentanții structurilor transnistrene (Zona de Securitate, 2022).</p> <p>În mai 2023, Anatoli Gurețki a propus consolidarea așa-zisei „legislații cu privire la combaterea activităților extremiste” („consiliul suprem”, 2023a). Modificările propuse de A. Gurețki au vizat completarea „codului penal și civil” cu noi norme, care să reglementeze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • calificarea unor acțiuni drept „infrațiuni de natură extremistă”; • instituirea unor proceduri privind recunoașterea unor organizații drept „structuri extremiste”. <p>Modificările propuse vizează extinderea listei de „acțiuni cu caracter extremist” de la 8 la 29. Această listă include acțiuni și demersuri considerate legale și legitime într-un mediu democratic (Tabaranu, 2023b).</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
				<p>De asemenea, la propunerea lui A. Gurețki a fost reglementat „dreptul procurorului general și al adjunctului acestuia, precum și al ministerului securității” de a solicita „instanțelor de judecată” recunoașterea organizațiilor sau a subdiviziunilor acestora ca fiind „extremiste”. Conform acestei inițiative, organizațiile extremiste sunt cele care au scopul de „a destabiliza ordinea internă” din regiunea transnistreană a Republicii Moldova („consiliul suprem”, 2023a; 2023c). Astfel de acțiuni vizează, inclusiv, apărarea drepturilor politice și civice, organizarea protestelor moderate și exprimarea opiniilor critice privind structurile transnistrene. Prin urmare, organizațiile care desfășoară activități incompatibile cu ordinea ostilă instituită de structurile transnistrene sunt vizate de aceste „amendamente legislative”. Liderii organizațiilor catalogate drept „extremiste” riscă o amendă de până la 73.600 lei moldovenești sau o pedeapsă cu închisoare pe un termen de la 6 la 10 ani. Membrii acestor organizații riscă o amendă de până la 52.600 lei moldovenești sau privare de libertate de la 2 la 6 ani.</p> <p>Pe lângă aceste inițiative de ordin „legislativ”, în 2022, procuratura militară, care se află în subordinea sa, a pornit o cauză penală pe numele lui Vadim Pogorlețchi pentru „fapte de trădare de patrie” (Zona de Securitate, 2023b). Activistul V. Pogorlețchi nu deține „cetățenia” creată artificial de către structurile transnistrene și nu a comis infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.</p> <p>Reamintim că A. Gurețki a fost găsit vinovat pentru încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova în 6 hotărâri ale CtEDO.</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
10	<p>Ișcenko Vitali</p> <p>Ищенко Виталий</p>	<p>„șeful serviciului penitenciar de stat” din 2017</p> <p>Din 2001, a ocupat mai multe „funcții de execuție și de conducere” în cadrul „sistemului penal” din regiunea transnistreană a Republicii Moldova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante • Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală • Dreptul la viață 	<p>V. Ișcenko este responsabil de folosirea închisorilor transnistrene pentru privarea ilegală de libertate a activiștilor civici și politici. În calitate de „șef al serviciului penitenciar de stat”, acesta are toate pârghiile pentru a înceta fenomenul relelor tratamente și acțiunile de intimidare din partea structurilor aflate în „subordinea” sa. În perioada 2022-2023, V. Ișcenko nu a promovat nicio măsură care să atenueze fenomenul torturii și condițiile degradante din închisori. Acceptând și contribuind la această stare de fapt, V. Ișcenko participă la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale, cum ar fi dreptul la viață și dreptul la libertate și la siguranță. Cazurile lui Adrian Glijin, Victor Pleșcanov, Oleg Horjan și Mihail Ermurachi reliefează fenomenul supunerii persoanelor cu opinii critice la tortură, tratamente degradante și condiții inumane, incompatibile cu demnitatea umană (Promo-LEX, 2022a; Promo-LEX, 2023a).</p> <p>De asemenea, este important de menționat că, în perioada 2016-2022, 66 de persoane au murit în închisorile din regiunea transnistreană a Republicii Moldova (Promo-LEX și FIDH, 2021; „împuternicitul pentru drepturile omului în rmn”, 2023). Printre cele mai frecvente cauze de deces sunt: boli ale organelor interne, bolile oncologice, tuberculoza și suicidul. Aceste decese scot la iveală omisiuni grave ale „serviciului penitenciar”, condus de V. Ișcenko, în ceea ce privește garantarea dreptului la viață, la protecție și la siguranță al persoanelor care se află în custodia sa.</p>

Liderii structurilor transnistrene

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
11	<p>Haliuk Aleksandr</p> <p>Халюк Александр</p>	<p>„șeful închisorii nr. 3” din Tiraspol</p> <p>-----</p> <p>Subordonat „ministrei justiției”, Alexandra Tumba, și „șefului serviciului penitenciar de stat”, Ișcenko Vitali.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante • Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală 	<p>În calitate de „șef al închisorii nr. 3” din Tiraspol, A. Haliuk se face responsabil de următoarele încălcări:</p> <ul style="list-style-type: none"> • îngrădirea accesului lui Victor Pleșcanov la îngrijiri medicale adecvate; • restricționarea accesului lui Victor Pleșcanov și al familiei acestuia la rezumatul scris al rezultatelor investigațiilor medicale; • supunerea lui Victor Pleșcanov la detenție solitară pentru 15 zile, pe 23 noiembrie 2022, ca formă de pedeapsă pentru că a refuzat munca obligatorie. Această măsură abuzivă a fost aplicată în pofida stării precare de sănătate a activistului civic; • aplicarea relelor tratamente în adresa lui Victor Pleșcanov, inclusiv în timpul investigațiilor medicale; • perpetuarea condițiilor inumane și a relelor tratamente în închisoare.

Reprezentanții structurilor transnistrene angajați în alte „funcții decât cele de conducere”

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
1	<p>Garifianov Pavel</p> <p>Гарифьянов Павел</p>	<p>„judecător la judecătoria” din Tiraspol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Libertatea de exprimare • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil • Dreptul de a lua cunoștință de toate actele și materialele dosarului 	<p>În 2022 și 2023, P. Garifianov a examinat dosarul lui Victor Pleșcanov și al lui Mihail Ermurachi. În urma „sentințelor” pronunțate de P. Garifianov, Victor Pleșcanov și Mihail Ermurachi au fost privați ilegal de libertate pentru poziția lor critică față de structurile transnistrene (Promo-LEX, 2022a; Promo-LEX, 2023c; Grosu, 2023). Menționăm că acțiunile întreprinse de aceștia nu constituie infracțiuni potrivit legislației naționale și internaționale. „Sentințele” pronunțate de P. Garifianov încalcă principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, întrucât, în baza acestora, au fost condamnate persoane pentru acțiuni care nu constituie infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.</p> <p>De asemenea, P. Garifianov a refuzat accesul soției lui V. Pleșcanov la materialele dosarului. La fel, P. Garifianov a refuzat accesul rudelor lui Vadim Pogorlețchi la documentele procesuale. Conform răspunsului acestuia la cererile lor de acces la informații, rudele activiștilor civici nu au dreptul să formuleze cereri și solicitări pentru că nu sunt participanți ai procesului penal.</p> <p>Menționăm că dreptul lui Victor Pleșcanov și al lui Vadim Pogorlețchi de a lua cunoștință de toate actele și materialele dosarului nu a fost asigurat.</p>
2	<p>Bobrova Irina</p> <p>Боброва Ирина</p>	<p>„judecătoare la judecătoria” din Tiraspol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Libertatea de exprimare • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil 	<p>La 1 iunie 2022, Irina Bobrova a autorizat efectuarea percheziției în apartamentul lui Victor Pleșcanov, considerând că acest demers este întemeiat. Domiciliul acestuia a fost percheziționat de reprezentanții „ministerului securității”, fiind ridicate ilegal mai multe bunuri, inclusiv calculatorul personal.</p>

Reprezentanții structurilor transnistrene angajați în alte „funcții decât cele de conducere”

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
3	<p>Merinov Vladislav</p> <p>Меринов Владислав</p>	<p>„judecător la judecătoria” din Tiraspol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Libertatea de exprimare • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil 	<p>Vladislav Merinov a hotărât aplicarea arestului administrativ pentru 5 zile în cazul lui Victor Pleșcanov, considerând că acesta se face vinovat de „huliganism”.</p> <p>„Sentința” pronunțată de V. Merinov încalcă principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, întrucât, în baza acesteia, V. Pleșcanov a fost privat de libertate pentru acțiuni care nu constituie infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.</p>
4	<p>Dzingan Liubov</p> <p>Дзинган Любовь</p>	<p>„judecătoare la judecătoria” din Tiraspol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil 	<p>Pe 25 august 2022, Liubov Dzingan l-a condamnat contravențional pe Vadim Pogorlețchi la 7 zile de arest, pentru că a fotografiat unitatea militară nr. 4043 din Tiraspol, iar ulterior nu s-a supus ordinului reprezentantului „ministerului securității” de încetare a fotografierii obiectivului militar. Această „sentință” încalcă principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, întrucât, în baza ei, V. Pogorlețchi a fost condamnat pentru acțiuni care nu constituie infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.</p>
5	<p>Cîșlari Irina</p> <p>Кышларь Ирина</p>	<p>„judecătoare la judecătoria” din Bender</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil 	<p>Pe 29 august 2022, Irina Cîșlari l-a condamnat pe Nicolae Garmaș la 1 an și 6 luni de privațiune de libertate, pentru că a reclamat faptele de tortură la care a fost supus de către reprezentanții „miliției transnistrene”.</p> <p>„Sentința” pronunțată de Irina Cîșlari încalcă principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, întrucât, în baza acesteia, Nicolae Garmaș a fost privat de libertate pentru acțiuni care nu constituie infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.</p>

Reprezentanții structurilor transnistrene angajați în alte „funcții decât cele de conducere”

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
6	<p>Zgurean Victor</p> <p>Згурян Виктор</p>	<p>„judcător la curtea supremă”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil • Presupunerea de nevinovăție și dreptul la apărare 	<p>Pe 4 octombrie 2022, V. Zgurean a hotărât să mențină „sentința de condamnare” pronunțată de „judecătoria” din Bender în cazul lui Nicolae Garmaș. Această „hotărâre” încalcă principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, întrucât acțiunile lui Nicolae Garmaș nu constituie infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.</p>
7	<p>Vaniușin Vladislav</p> <p>Ванюшин Владислав</p>	<p>„judcător la curtea supremă”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la libertate și la siguranță • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil 	<p>Pe 4 octombrie 2022, V. Vanușin a hotărât să mențină „sentința de condamnare” pronunțată de „judecătoria” din Bender în cazul lui Nicolae Garmaș. Această „hotărâre” încalcă principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, întrucât acțiunile lui Nicolae Garmaș nu constituie infracțiuni potrivit dreptului intern sau internațional.</p>
8	<p>Untura Dmitri</p> <p>Унтура Дмитрий</p>	<p>„inspector de poliție al departamentului afacerilor interne” din Tiraspol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Libertatea de exprimare • Dreptul la libertate și la siguranță 	<p>În martie 2022, D. Untura a pornit dosarul în baza căruia Victor Pleșcanov a fost privat de libertate contravențional timp de 5 zile, pentru „huliganism”. Motivul inițierii acestui dosar a fost „insultarea ministerului securității” (Promo-LEX, 2022b).</p>

Reprezentanții structurilor transnistrene angajați în alte „funcții decât cele de conducere”

Nr.	Numele, prenumele	Funcția în cadrul structurilor transnistrene	Categoriile de drepturi și libertăți încălcate	Descrierea încălcărilor
9	<p>Oltu Anatoli</p> <p>Олту Анатолий</p>	<p>„specialist principal în cadrul oficiului avocatului poporului”</p> <p>Subordonat lui Veaceslav Kosinski, „împuternicit pentru drepturile omului” în regiunea transnistreană a Republicii Moldova din 2017.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil • Dreptul de a lua cunoștință de toate actele și materialele dosarului 	<p>A. Oltu a susținut că nu există temei ca structura pe care o reprezintă să reacționeze la cererea cu privire la încălcarea drepturilor lui Victor Pleșcanov. În pofida condițiilor inumane și a serviciilor medicale neadecvate din închisoarea nr. 3 din Tiraspol, A. Oltu a menționat în scris că activistul civic beneficiază de tratament corespunzător.</p> <p>De asemenea, A. Oltu a susținut poziția structurilor transnistrene în ceea ce privește refuzul de a permite soției lui V. Pleșcanov accesul la materialele dosarului. Reamintim că Victor Pleșcanov a fost privat de dreptul de a lua cunoștință de întregul material al dosarului penal.</p>
10	<p>Diacenko Grigori</p> <p>Дьяченко Григорий</p>	<p>„deputat în consiliul suprem”</p> <p>membu în „comisia pentru legislație, protecția drepturilor și libertăților cetățenilor”</p> <p>Membu al partidului „Obnovlenie” („Reînnoire” în română), afiliat holdingului „Sheriff”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Libertatea de exprimare 	<p>Pe 10 iulie 2023, Grigori Diacenko, în colaborare cu Galina Antiufeeva, a propus un „proiect de lege” care prevede completarea „codului penal” pentru combaterea „limbajului extremist” („consiliul suprem”, 2023b). Aceste „modificări legislative” constituie un atac la adresa libertății de exprimare, întrucât sunt folosite drept mecanisme represive împotriva activiștilor civici și politici care au o poziție critică față de structurile transnistrene.</p>

Bibliografie

1. Biroul Politici de Reintegrare. 2023. „Unele dificultăți întâmpinate de fermierii din raionul Dubăsari au fost readuse în vizorul Tiraspolului”. <https://gov.md/ro/content/unele-dificultati-intampinate-de-fermierii-din-raionul-dubasari-au-fost-readuse-vizorul>. Accesat în 16 ianuarie 2024.
2. Centrul de Informare Legală „Apriori”. 2021. „Libertatea în izolare: revizuirea situației drepturilor omului în Transnistria. 2017–2021”. https://apriori-center.org/en/obzor-hr-apriori-2017-2021/?fbclid=IwAR2qc4gGKRLNb7n8IZkLMp6OyIG9o4P3hE-vX1CkOPSchkHPh_G6CsP-7Ok. Accesat în 17 ianuarie 2024.
3. Centrul de Informare Legală „Apriori”. 2023. În 2023, două comunități online au fost incluse pentru prima dată în lista unică de stat a materialelor extremiste [...]. ИПЦ «Априори»/Apriori ILC (Facebook), 12 august. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=631319752445433&set=a.576455921265150>. Accesat în 17 ianuarie 2024.
4. „comitetul vamal de stat”. 2024. „despre particularitățile colectării taxelor rutiere de la vehiculele cu o greutate de peste 18 tone”. <https://customs.gospmr.org/ob-osobennostyakh-vzamaniya-dorozhngo-s.html>. Accesat în 19 ianuarie 2024.
5. „consiliul suprem”. 2023a. „despre combaterea activităților extremiste”. <https://www.vspmr.org/news/supreme-council/o-protivodeystvii-ekstremistskoy-deyatelnostihtml?fbclid=IwAR0dZMXG522Tsx1k0gb0wxcpmhOiaas73DGdfVoRzPMtNJP5DfFErb7IM>. Accesat în 12 ianuarie 2024.
6. „consiliul suprem”. 2023b. „completări la codul penal”. <https://www.vspmr.org/news/committees/dopolneniya-v-ugolovniy-kodeks.html>. Accesat în 16 ianuarie 2024.
7. „consiliul suprem”. 2023c. „protejarea intereselor statului”. <https://www.vspmr.org/news/supreme-council/zaschita-interesov-gosudarstva.html>. Accesat în 11 ianuarie 2024.
8. „consiliul suprem”. 2024. „modificări la codul vamal”. <https://www.vspmr.org/news/supreme-council/izmeneniya-v-tamojennom-kodekse.html>. Accesat în 18 ianuarie 2024.
9. Dermenji, Denis. 2023a. „Anchetatorii transnistreni nu au făcut în patru luni niciun progres în investigarea asasinării lui Oleg Horjan”. *Radio Europa Liberă Moldova*, 14 noiembrie. <https://moldova.europalibera.org/a/anchetatorii-transnistreni-nu-au-facut-in-patru-luni-niciun-progres-in-investigarea-asasinarii-lui-oleg-horjan/32683992.html>. Accesat în 15 ianuarie 2024.

10. Dermenji, Denis. 2023b. „«Ne vor scoate în afara legii». Martorii lui Iehova din Transnistria, într-o nouă eră a persecuțiilor”. Radio Europa Liberă Moldova, 3 aprilie. <https://moldova.europalibera.org/a/ne-vor-scoate-%C3%AEn-afara-legii-martorii-lui-iehova-din-transnistria-%C3%AEntr-o-nou%C4%83-er%C4%83-a-persecu%C8%9Bilor-/32346984.html>. Accesat în 15 ianuarie 2024.
11. Digi24. 2022. „Echipa Digi24, reținută în Transnistria de separatiștii proruși. Jurnaliștii, eliberați cu sprijinul MAE și al autorităților moldovene”. Digi24, 11 mai. <https://www.digi24.ro/stiri/externe/echipa-digi24-retinuta-in-transnistria-de-separatistii-prorusi-jurnalistii-eliberati-cu-sprrijinul-mae-si-al-autoritatilor-moldovene-1935947>.
12. Grosu, Aneta. 2023. „Judecătorii de aici se consideră Dumnezei și cred că deciziile lor sunt de neclintit”. Ziarul de Gardă, 2 decembrie. <https://www.zdg.md/interviuri/exclusiv-judecatorii-de-aici-se-considera-dumnezei-si-cred-ca-deciziile-lor-sunt-de-neclintit/>. Accesat în 18 ianuarie 2024.
13. „guvernul rmn”. 2023a. „guvernul va putea ajusta rapid cuantumul taxei pentru traversarea drumurilor pentru camioanele grele cu numere de înmatriculare străine”. <https://government.gospmr.org/pravitelstvo-smozhet-operativno-korrektirovat-razmer-sbora-za-proezd-po-avtomobilnym-dorogam-dlya-bolshegruzov-na-inostrannyh-nomerah/>. Accesat în 15 ianuarie 2024.
14. „guvernul rmn”. 2023b. „ședință de guvern: a fost aprobat cuantumul taxei de deplasare pe drumurile din Transnistria pentru camioanele străine de mare tonaj”. <https://government.gospmr.org/zasedanie-pravitelstva-utverzhdena-summa-sbora-za-proezd-po-avtomobilnym-dorogam-pridnestrovyia-inostrannyh-bolshegruzov/>. Accesat în 12 ianuarie 2024.
15. „guvernul rmn”. 2024. „utilizarea terenurilor și tarifele vamale: noi abordări”. <https://government.gospmr.org/zasedanie-pravitelstva-prodolzhaetsya-poisk-istochnikov-popolneniya-resbyudzheta/>. Accesat în 12 ianuarie 2024.
16. „împuternicitul pentru drepturile omului în rmn”. 2023. „raport pentru 2022 despre monitorizarea și protecția drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn”. http://ombudsmanpnr.org/doclady_upolnomochennogo.htm. Accesat în 22 ianuarie 2024.
17. „ministerul justiției”. (fără dată). „lista unică de stat a materialelor extremiste”. <http://justice.idknet.com/web.nsf/all/egsem>. Accesat în 15 ianuarie 2024.
18. „președintele rmn”. 2022. „legea rmn cu privire la introducerea modificărilor și completărilor la codul penal al rmn”. <https://president.gospmr.org/pravovye-akty/zakoni/zakon-pr1idnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vnesenii-izmeneniya-i-dopolneniy-v-ugolovniy-kodeks-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-.html>. Accesat în 12.01.2024.
19. „președintele rmn”. 2023a. „legea rmn cu privire la introducerea unui amendament la legea rmn cu privire la unele măsuri guvernamentale suplimentare menite să minimizeze impactul negativ al factorilor economici externi”. <https://president.gospmr.org/pravovye-akty/zakoni/zakon-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vnesenii-dopolneniya-v-zakon-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-nekotorih-dopolniteljnih-gosudarstvennih-merah-napravlenih-na-minimizatsiyu-negativnogo-vozdeystviya-vneshnih-ekonomicheskikh-faktorov-.html>. Accesat în 12.01.2024.

20. „președintele rmn”. 2023b. „legea rmn cu privire la modificarea legii rmn cu privire la combaterea activităților extremiste”. <https://president.gospmr.org/pravovye-akty/zakoni/zakon-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vnesenii-izmeneniy-v-zakon-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-protivodeystvii-ekstremistskoy-deyatelnosti.html>. Accesat în 12.01.2024.
21. „președintele rmn”. 2023c. „legea rmn cu privire la modificările și completările introduse în legea rmn cu privire la fondul rutier al rmn”. <https://president.gospmr.org/pravovye-akty/zakoni/zakon-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vnesenii-izmeneniy-i-dopolneniy-v-zakon-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-dorojnom-fonde-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki.html>. Accesat în 15.01.2024.
22. „președintele rmn”. 2023d. „decretul președintelui rmn din 1 decembrie 2023 nr. 469 cu privire la respingerea cererilor de grațiere”. <https://president.gospmr.org/pravovye-akty/ukazi/ob-otklonenii-hodataystv-o-po5milovanii.html>. Accesat în 12 ianuarie 2024.
23. „președintele rmn”. 2024. „mesaj al președintelui rmn către organele guvernamentale și administrative (transcriere)”. <https://president.gospmr.org/press-sluzhba/novosti/poslanie-prezidenta-pmr-organam-gosvlasti-i-upravleniya-stenogramma.html>. Accesat în 23.01.2024.
24. Promo-LEX și FIDH. 2021. „Drepturile omului în regiunea transnistreană. Raportul comun al Asociației Promo-LEX și al Federației Internaționale pentru Drepturile Omului”. <https://promolex.md/wp-content/uploads/2021/12/HUMAN-RIGHTS-IN-THE-TRANSNISTRAN-REGION-JOINT-SUBMISSION-of-Promo-LEX-Association-and-International-Federation-for-Human-Rights.pdf>. Accesat în 22 ianuarie 2024.
25. Promo-LEX. 2022a. „Raport. Drepturile omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”. Chișinău: Asociația Promo-LEX. <https://promolex.md/wp-content/uploads/2022/12/Raport-Drepturile-omului-%C3%AEn-regiunea-transnistrean%C4%83-a-Republicii-Moldova-%C3%AEn-anul-2022-1.pdf>. Accesat în 16 ianuarie 2024.
26. Promo-LEX. 2022b. „Regimul de la Tiraspol a condamnat prima persoană pentru critica deschisă a războiului din Ucraina”. <https://promolex.md/22788-regimul-de-la-tiraspol-a-condamnat-prima-persoana-pentru-critica-deschisa-a-razboiului-din-ucraina/?lang=ro>. Accesat în 12 ianuarie 2024.
27. Promo-LEX. 2023a. „Drepturile omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Retrospectiva anului 2023”. Chișinău: Asociația Promo-LEX. https://promolex.md/wp-content/uploads/2023/12/RAPORT_DORT_RO_2023-1.pdf. Accesat în 12 ianuarie 2024.
28. Promo-LEX. 2023b. „Infografic: Rata de încarcerare din regiunea transnistreană rămâne cea mai mare din Europa”. <https://promolex.md/23747-infografic-rata-de-incarcerare-din-regiunea-transnistreana-ramane-cea-mai-mare-din-europa/?lang=ro>. Accesat în 16 ianuarie 2024.
29. Promo-LEX. 2023c. „73 de ani împliniți în închisoarea ilegală de la Tiraspol: «Sunt acuzat de insultarea președintelui rmn și a forțelor rusești de menținere a păcii»”. *Asociația Promo-LEX*, 13 noiembrie. <https://promolex.md/24639-73-de-ani-impliniti-in-inchisoarea-ilegala-de-la-tiraspol-sunt-acuzat-de-insultarea-presedintelui-rmn-si-a-fortelor-rusesti-de-mentinere-a-pacii/?lang=ro>. Accesat în 12 ianuarie 2024.
30. Tabaranu, Irina. 2023a. „O nouă interdicție de acces în regiunea transnistreană. Guvernul promite măsuri de descurajare, dar ce s-a făcut anterior în cazuri similare?”. *Zona de Securitate*, 22 septembrie. <https://zonadesecuritate.md/o-noua-interdictie-de-acces-in-regiunea-transnistreana-guvernul-promite-masuri-de-descurajare-dar-ce-s-a-facut-anterior-in-cazuri-similare/>. Accesat în 17 ianuarie 2024.

31. Tabaranu, Irina. 2023b. „Regiunea transnistreană sau regiunea MGB? Tiraspolul se pregătește să ofere noi împuterniciri de persecuție. „Un răspuns la inacțiunile Chișinăului”. *Zona de Securitate*, 19 mai. <https://zonadesecuritate.md/regiunea-transnistreana-sau-regiunea-mgb-tiraspolul-se-pregateste-sa-ofere-noi-imputerniciri-de-persecutie-un-raspuns-la-inactiunile-chisinaului/>. Accesat în 17 ianuarie 2024.
32. Zona de Securitate. 2022. „Regimul separatist își propune să pedepsească persoanele care se adresează în instanțele naționale sau la CEDO. Inițiativa vine de la pretinsul procuror general”. *Zona de Securitate*, 20 februarie. <https://zonadesecuritate.md/regimul-separatist-isi-propune-sa-pedepseasca-persoanele-care-se-adreseaza-in-instantele-nationale-sau-la-cedo-initiativa-vine-de-la-pretinsul-procuror-general/>. Accesat în 16 ianuarie 2024.
33. Zona de Securitate. 2023a. „Regimul de la Tiraspol a plasat o minoră într-o școală medie de tip închis pentru că locuia singură. Avocatul Poporului a eliberat copila”. *Zona de Securitate*, 17 martie. <https://zonadesecuritate.md/regimul-de-la-tiraspol-a-plasat-o-minora-intr-o-scoala-medie-de-tip-inchis-pentru-ca-locuia-singura-avocatul-poporului-a-eliberat-copila/>. Accesat în 16 ianuarie 2024.
34. Zona de Securitate. 2023b. „«Trădare de patrie» pentru fotografierea unui comisariat paramilitar din Tiraspol. Istoria lui Vadim Pogorlețchi, revenirea după gratii”. *Zona de Securitate*, 25 august. <https://zonadesecuritate.md/tradare-de-patrie-pentru-fotografierea-unui-comisariat-paramilitar-din-tiraspol-istoria-lui-vadim-pogorletchi-revenirea-dupa-gratii/>. Accesat în 22 ianuarie 2024.
35. Zona de Securitate. 2023c. „VIDEO. Un minor din Hagimus a fost sechestrat și bătut de miliția din Bender. «L-au lovit peste tot»”. *Zona de Securitate*, 23 ianuarie. <https://zonadesecuritate.md/video-un-minor-din-hagimus-a-fost-sechestrat-si-batut-de-militia-din-bender-l-au-lovit-peste-tot/>. Accesat în 16 ianuarie 2024.

www.promolex.md,
str. Petru Movilă 23/13,
MD-2004, Chișinău, Moldova
e-mail: info@promolex.md

